

ธนาคารออมสิน

ครั้งที่ 210/2564

25 พฤศจิกายน 2564

FINANCIAL INSTITUTIONS

อันดับเครดิตองค์กร: AAA
แนวโน้มอันดับเครดิต: Stable

วันที่ทบทวนล่าสุด : 06/11/63

อันดับเครดิตองค์กรในอดีต:

วันที่	อันดับ เครดิต	แนวโน้มอันดับ เครดิต/ เครดิตพิงจ
21/11/59	AAA	Stable

ติดต่อ:

ปวินท์ ธชรธรรม

pawin@trisrating.com

ปริยาภรณ์ โกษาการ

preeyaporn@trisrating.com

จิตตราพรรณ บันทะเลิศ

jitrapan@trisrating.com

นฤมล ชาญชนะวิวัฒน์

narumol@trisrating.com

WWW.TRISRATING.COM

* รายงานนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายงานฉบับภาษาอังกฤษ

เหตุผล

ทริสเรทติ้งคงอันดับเครดิตองค์กรของธนาคารออมสินที่ระดับ “AAA” ด้วยแนวโน้มอันดับเครดิต “Stable” หรือ “คงที่” โดยอันดับเครดิตสะท้อนถึงสถานภาพในทางกฎหมายของธนาคารที่เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFI) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับรัฐบาลไทยใน “ระดับสูงสุด” (Integral) และมีบทบาทที่ “สำคัญมากที่สุด” (Critical) ต่อการดำเนินนโยบายของภาครัฐ นอกจากนี้ อันดับเครดิตยังสะท้อนถึงการได้รับการค้ำประกันจากรัฐบาลที่ครอบคลุมภาวะผูกพันทางการเงินทั้งหมดของธนาคารตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 และความคาดหวังของทริสเรทติ้งเกี่ยวกับความเป็นไปได้สูงที่ธนาคารจะได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐบาลอย่างทันที่และเพียงพอในกรณีที่เกิดจำเป็นอีกด้วย

ประเด็นสำคัญที่กำหนดอันดับเครดิต

มีความเชื่อมโยงกับรัฐบาลในระดับสูงสุด

ทริสเรทติ้งประเมินให้ความเชื่อมโยงระหว่างธนาคารออมสินกับรัฐบาลอยู่ในระดับสูงสุดโดยพิจารณาจากการที่รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของธนาคารแต่เพียงผู้เดียว รวมไปถึงการควบคุมที่เข้มงวดจากคณะรัฐมนตรีผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคาร และประวัติการได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างต่อเนื่องจากรัฐบาล ทั้งนี้ ธนาคารมีสถานภาพเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของภาครัฐ ปัจจุบันธนาคารอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

นอกจากนี้ พ.ร.บ. ธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 ยังระบุด้วยว่าภาวะผูกพันทางการเงินทั้งหมดของธนาคารซึ่งประกอบด้วยเงินต้น ดอกเบี้ยเงินฝาก และการจ่ายชำระหนี้สินทางการเงินอื่น ๆ นั้นจะได้รับการค้ำประกันจากรัฐบาลอีกด้วย ทั้งนี้ ธนาคารเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพียงแห่งเดียวที่รัฐบาลให้การค้ำประกันภาวะผูกพันทางการเงินทั้งหมดอย่างชัดเจน

มีบทบาทสำคัญมากที่สุดต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล

ทริสเรทติ้งคาดว่าธนาคารจะยังคงมีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลโดยการเป็น “ธนาคารเพื่อสังคม” ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมนิสัยการออมและวินัยทางการเงินให้แก่ประชาชนไทย ตลอดจนสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลและส่งเสริมการพัฒนาประเทศ โดยธนาคารเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มประชาชนฐานรากให้สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนดอกเบี้ยที่เป็นธรรม โครงการของรัฐบาลที่ธนาคารเป็นผู้ดำเนินการภายใต้ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีนั้นจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นประจำทุกปีโดยผ่านบัญชีที่แยกออกมาต่างหากซึ่งเรียกว่า “บัญชีตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ” ทั้งนี้ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2564 ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อในบัญชีดังกล่าวที่จำนวน 2.8 แสนล้านบาทซึ่งเป็นจำนวนสูงที่สุดในบรรดาสถาบันการเงินเฉพาะกิจของไทย หรือมีสัดส่วนคิดเป็น 12.77% ของสินเชื่อทั้งหมดของธนาคาร

ในมุมมองของทริสเรทติ้งเห็นว่าบทบาทของธนาคารในการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลนั้นทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคโควิด 19) ทั้งนี้ เพื่อที่จะรองรับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากโรคโควิด 19 ธนาคารมีบทบาทสำคัญในการเป็นช่องทางให้ความช่วยเหลือทางการเงินจากภาครัฐแก่ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง ตลอดจนภาคอุตสาหกรรมหลัก ๆ ที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ธนาคารยังได้ดำเนินมาตรการผ่อนปรนต่าง ๆ สำหรับลูกค้ารายย่อยเพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบจากโรคโควิด 19 อีกด้วย

ภายใต้กลยุทธ์ธุรกิจระยะเวลา 5 ปีของธนาคารในช่วงระหว่างปี 2565-2569 นั้น ธนาคารจะยึดมั่นในพันธกิจในการมุ่งสู่การเป็น “ธนาคารเพื่อสังคม” เพื่อที่จะลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมตามปณิธาน ซึ่งทำให้ธนาคารมีความแตกต่างไปจากธนาคารพาณิชย์อื่นคือการไม่มุ่งหวังสร้างกำไรสูงสุด

ได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐบาลในกรณีที่มีความจำเป็น

อันดับเครดิตของธนาคารยังคงสะท้อนถึงการประเมินของทริสเรตติ้งว่ามีความเป็นไปได้สูงที่ธนาคารจะได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐบาลอย่างทันทีทันใดและเพียงพอในกรณีที่มีความจำเป็น ซึ่งการประเมินดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานมุมมองของทริสเรตติ้งเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างธนาคารกับรัฐบาลที่อยู่ในระดับสูงสุดและบทบาทของธนาคารที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ การเพิ่มทุนของธนาคารสามารถกระทำได้โดยการจัดสรรเงินทุนจากเงินกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ตลอดจนงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือจากแหล่งอื่น ๆ ของรัฐที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม ทริสเรตติ้งมองว่าธนาคารยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องขอรับการสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐบาลในอนาคตอันใกล้เนื่องจากธนาคารมีฐานะเงินทุนที่เพียงพออยู่แล้ว โดย ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2564 อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารออมสินอยู่ที่ระดับ 15.3% ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ข้อบังคับขั้นต่ำของทางการ ในการนี้ ทริสเรตติ้งคาดว่าความเชื่อมโยงในระดับสูงสุดที่ธนาคารออมสินมีกับรัฐบาลและบทบาทในเชิงนโยบายที่สำคัญมากที่สุดของธนาคารจะยังคงไม่เปลี่ยนแปลงในอนาคตอันใกล้

เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยซึ่งดำเนินธุรกิจธนาคารเพื่อลูกค้ารายย่อยที่แข็งแกร่ง

ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยเมื่อพิจารณาในแง่ของขนาดสินทรัพย์ โดยสินทรัพย์รวมของธนาคารอยู่ที่ระดับ 2.9 ล้านล้านบาท ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารพาณิชย์ไทยที่ ธปท. จัดให้เป็นธนาคารที่มีความสำคัญเชิงระบบ (D-SIB) และมีส่วนแบ่งทางการตลาดในส่วนของสินเชื่ออยู่ที่ระดับ 9.8% ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั้งหมดในประเทศไทย ทั้งนี้ ธนาคารมีสินเชื่อที่ให้แก่ภาครัฐและรัฐวิสาหกิจคิดเป็นสัดส่วน 33.9% ของสินเชื่อทั้งหมดของธนาคาร ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2563 และมีสินเชื่อที่ให้แก่ภาครัฐและรัฐวิสาหกิจคิดเป็นสัดส่วน 36.5% ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2564

ทริสเรตติ้งคาดว่าธนาคารออมสินจะยังคงรักษาความแข็งแกร่งในธุรกิจธนาคารเพื่อลูกค้ารายย่อยต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท ทั้งนี้ ธนาคารได้สร้างฐานลูกค้าที่แข็งแกร่งจำนวนถึง 23 ล้านราย ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564 โดยผ่านเครือข่ายสาขาที่กว้างขวางในต่างจังหวัด ซึ่ง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2564 ธนาคารมีจำนวนสาขาถึง 1,054 แห่งทั่วประเทศโดยลูกค้าของธนาคารมากกว่า 60% อยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย

แนวโน้มอันดับเครดิต

แนวโน้มอันดับเครดิต “Stable” หรือ “คงที่” สะท้อนการคาดการณ์ของทริสเรตติ้งว่าธนาคารออมสินจะยังคงรักษาความเชื่อมโยงในระดับสูงสุดที่มีกับรัฐบาลตลอดจนสถานภาพทางด้านกฎหมายในฐานะสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และบทบาทที่สำคัญมากที่สุดในการดำเนินนโยบายของภาครัฐได้ต่อไป

ปัจจัยที่อาจทำให้อันดับเครดิตเปลี่ยนแปลง

ทริสเรตติ้งอาจปรับลดอันดับเครดิตและ/หรือแนวโน้มอันดับเครดิตของธนาคารลงหากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของนโยบายของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่อบทบาทของธนาคารในการดำเนินนโยบายของภาครัฐหรือความเชื่อมโยงในระดับสูงสุดระหว่างรัฐบาลและธนาคาร

ข้อมูลงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ^{1,2}

หน่วย: ล้านบาท

	-----ณ วันที่ 31 ธันวาคม-----				
	ม.ค.-มิ.ย. 2564 ³	2563	2562	2561	2560
สินทรัพย์รวม	2,859,606	2,889,202	2,797,624	2,704,967	2,664,411
สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย	2,874,404	2,843,413	2,751,295	2,684,689	2,587,222
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	415,779	439,843	311,876	256,157	237,321
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ	2,205,037	2,136,543	2,076,170	2,066,981	1,952,521
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	86,429	78,629	69,977	67,790	57,475
เงินรับฝาก	2,358,382	2,401,543	2,309,489	2,232,431	2,185,122
เงินกู้ยืม ⁴	166,952	157,610	151,976	119,659	161,206
ส่วนของผู้ถือหุ้น	200,275	199,832	203,032	202,566	202,471
ส่วนของผู้ถือหุ้นถาวรเฉลี่ย	200,054	201,432	202,799	202,518	186,662
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	27,135	52,586	55,986	61,179	55,916
รายได้ที่มีโชดดอกเบี้ย ⁵	9,305	14,860	16,823	23,320	15,527
รายได้รวม ⁶	36,440	67,446	72,809	84,499	71,444
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน ⁶	16,214	34,311	36,455	36,498	35,983
กำไรจากการดำเนินงานก่อนหนี้สูญ	20,226	33,136	36,354	48,000	35,461
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	9,513	14,598	12,306	17,018	4,184
กำไรสุทธิ	10,713	18,538	24,048	30,983	31,276
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	1,769	4,108	4,806	6,073	5,766
กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากเงินลงทุน	299	(1,073)	2,144	7,635	257

- 1 งบการเงินรวม
- 2 รวมธุรกรรมนโยบายรัฐตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา
- 3 ยังไม่ได้ปรับอัตราส่วนให้เป็นตัวเลขเต็มปีและยังไม่ผ่านการตรวจสอบ
- 4 รวมรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน
- 5 หักค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ
- 6 ไม่รวมค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ

หน่วย: %

	ม.ค.-มิ.ย. 2564 ⁷	2563	2562	2561	2560
----- ณ วันที่ 31 ธันวาคม -----					
ความสามารถในการทำกำไร					
อัตราส่วนผลตอบแทน/สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	0.75	0.65	0.87	1.15	1.21
ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย	1.73	1.66	1.80	2.08	1.91
อัตรากำไรจากดอกเบี้ยสุทธิ	1.88	1.83	2.03	2.27	2.14
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ/สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	1.90	1.85	2.03	2.28	2.16
รายได้ที่มีค่าใช้จ่าย/สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย	0.65	0.52	0.61	0.87	0.60
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ/รายได้รวม	4.85	6.09	6.60	7.19	8.07
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงาน/รายได้รวม	44.50	50.87	50.07	43.19	50.37
โครงสร้างเงินทุน					
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1	13.10	12.85	13.97	13.56	11.85
อัตราส่วนเงินกองทุน/สินทรัพย์เสี่ยง	15.27	14.98	15.52	14.72	12.47
อัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1/เงินกองทุนรวม	85.79	85.78	90.01	92.12	95.03
คุณภาพสินทรัพย์					
ต้นทุนทางเครดิต	0.90	0.70	0.60	0.85	0.23
เงินให้สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้/เงินให้สินเชื่อรวม ⁸	1.76	1.91	2.31	2.47	1.71
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้สินเชื่อรวม	204.94	170.75	122.63	114.07	134.04
แหล่งเงินทุนและสภาพคล่อง					
บัญชีเงินฝากกระแสรายวันและออมทรัพย์/เงินรับฝาก	33.29	28.56	24.34	23.78	22.62
เงินให้สินเชื่อรวม/เงินรับฝาก	91.47	87.10	89.61	92.29	89.05
เงินรับฝาก/หนี้สินรวม	88.68	89.30	89.01	89.21	88.76
สินทรัพย์สภาพคล่อง/เงินรับฝาก ⁹	27.85	31.54	31.23	27.28	31.71
สินทรัพย์สภาพคล่อง/หนี้สินระยะสั้น ¹⁰	40.75	52.68	52.98	42.68	48.26

7 ปรับอัตราส่วนให้เป็นตัวเลขเต็มปี

8 รวมรายการระหว่างธนาคาร แต่ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับ

9 รวมเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร

10 หนี้สินทางการเงินที่ครบกำหนดภายในเวลาน้อยกว่า 1 ปี

เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตที่เกี่ยวข้อง

- เกณฑ์การจัดอันดับเครดิตองค์กรที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ, 30 กรกฎาคม 2563

ธนาคารออมสิน (GSB)

อันดับเครดิตองค์กร:	AAA
แนวโน้มอันดับเครดิต:	Stable

บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด

อาคารสีลมคอมเพล็กซ์ ชั้น 24 191 ถ. สีลม กรุงเทพฯ 10500 โทร. 02-098-3000

© บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2564 ห้ามมิให้บุคคลใด ใช้ เปิดเผย ทำสำเนาเผยแพร่ แจกจ่าย หรือเก็บไว้เพื่อใช้ในภายหลังเพื่อประโยชน์ใดๆ ซึ่งรายงานหรือข้อมูลการจัดอันดับเครดิต ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน และไม่ว่าในรูปแบบ หรือลักษณะใดๆ หรือด้วยวิธีการใดๆ โดยที่ยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ก่อน การจัดอันดับเครดิตนี้มีใช้ค่าแถลงข้อเท็จจริง หรือคำแนะนำให้ซื้อ ขาย หรือถือตราสารหนี้ใดๆ แต่เป็นเพียงความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงหรือความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้นั้นๆ หรือของบริษัทนั้นๆ โดยเฉพาะ ความเห็นที่ระบุในการจัดอันดับเครดิตนี้มีได้เป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุน หรือคำแนะนำในลักษณะอื่นใด การจัดอันดับและข้อมูลที่ปรากฏในรายงานใดๆ ที่จัดทำ หรือพิมพ์เผยแพร่โดย บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ได้จัดทำขึ้นโดยมิได้คำนึงถึงความต้องการด้านการเงิน พฤติการณ์ ความรู้ และวัตถุประสงค์ของผู้รับข้อมูลรายใดรายหนึ่ง ดังนั้น ผู้รับข้อมูลควรประเมินความเหมาะสมของข้อมูลดังกล่าวก่อนตัดสินใจลงทุน บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ได้รับข้อมูลที่ใช้สำหรับการจัดอันดับเครดิตนี้จากบริษัทและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อว่าเชื่อถือได้ ดังนั้น บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด จึงไม่รับประกันความถูกต้อง ความเพียงพอ หรือความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลใดๆ ดังกล่าว และจะไม่รับผิดชอบต่อความสูญเสีย หรือความเสียหายใดๆ อันเกิดจากความไม่ถูกต้อง ความไม่เพียงพอ หรือความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์นั้น และจะไม่รับผิดชอบต่อข้อผิดพลาด หรือการละเว้นผลที่ได้รับหรือการกระทำใดๆ โดยอาศัยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ รายละเอียดของวิธีการจัดอันดับเครดิตของ บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด เผยแพร่อยู่บน Website: www.trisrating.com/rating-information/rating-criteria